SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 2. junija 2005*

V zadevi C-83/03,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 26. februarja 2003,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata R. Amorosi in A. Aresu, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Italijanski Republiki, ki jo zastopa I. M. Braguglia, zastopnik, skupaj z M. Fiorillijem, avvocato dello Stato, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: italijanščina.

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi A. Borg Barthet, predsednik senata, J.-P. Puissochet (poročevalec) in S. von Bahr, sodnika,

generalni pravobranilec: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 S tožbo Komisija Evropskih skupnosti Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Republika Italija, s tem da ni pravilno preverila, ali ima projekt gradnje marine v Fossacesiji

(Chieti), vrsta projekta s seznama Priloge II Direktive Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 175, str. 40), značilnosti, ki zahtevajo začetek postopka presoje njegovih vplivov na okolje, ni izpolnila obveznosti iz člena 4(2) te direktive.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

2 Člen 2(1) Direktive 85/337, kot velja v trenutku obstoja dejstev, določa:

„Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se pred izdajo soglasja za izvedbo presodijo vplivi projektov, ki bodo, med drugim zaradi svoje narave, velikosti ali lokacije, verjetno pomembno vplivali na okolje.

Ti projekti so opredeljeni v členu 4."

3 Člen 4(2) te direktive določa:

„Projekti skupin, naštetih v Prilogi II, se presodijo v skladu s členi 5 do 10, če države članice menijo, da njihove značilnosti tako zahtevajo.

S tem namenom lahko države članice med drugim določijo posebne vrste projektov kot predmet presoje, oziroma lahko postavijo merila in/ali pragove, po katerih se določi, katere izmed projektov iz skupin, naštetih v Prilogi II, se presoja skladno s členi 5 do 10."

4 Točka 10 Priloge II Direktive z naslovom „Infrastrukturni projekti" se nanaša na „[m]arine".

5 Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, str. 7) določa vzpostavitev usklajenega evropskega ekološkega omrežja posebnih ohranitvenih območij, imenovanega „Natura 2000".

6 To omrežje, ki ga sestavljajo območja z naravnimi habitatnimi tipi in z določenimi vrstami, mora zagotavljati vzdrževanje, ali če je to primerno, obnavljanje stanja

dobre ohranjenosti zadevnih naravnih habitatnih tipov in habitatov teh vrst na njihovem naravnem območju razširjenosti. Da bi se vzpostavilo to omrežje, morajo države članice na podlagi člena 4 Direktive 92/43 predlagati območja, ki se upravičeno lahko opredelijo kot območja, pomembna za Skupnost, nato pa se določijo za posebna ohranitvena območja (skupaj označena kot „predlagana območja, pomembna za Skupnost", v nadaljevanju: pOPS).

Nacionalna ureditev

7 Iz spisa izhaja, da italijanska ureditev, ki je prenesla Direktivo 85/337, kar zadeva marine, razlikuje med marinami, katerih površina vode je nad 10 hektarjev, ali tistimi, katerih pristop presega 5 hektarjev, ali še tistimi, katerih obala je daljša od 500 metrov, ali tistimi, ki ne presegajo teh pragov. Samo prve so ocenjene kot marine z značilnostmi, zaradi katerih je postopek presoje, ki ga določa ta direktiva, avtomatično obvezen. Drugi so podrejeni *ad hoc* preizkusu, da bi se ugotovilo, ali je tak postopek treba sprožiti ali ne.

Predhodni postopek

8 Komisija, na katero so se obrnila društva za varstvo okolja, je od italijanskih organov zahtevala informacije o gradnji marine v Fossacesiji, v regiji Abruci (v nadaljevanju:

regija). Ta gradnja je dejansko dobila soglasje, ne da bi preverili njene vplive na okolje ali ugotovili, ali je taka presoja potrebna ali ne.

9 Iz podatkov, predloženih v odgovoru italijanskih organov, izhaja, da gre v tem primeru za marino s 391 mesti, katere skupna površina je 59.825 m^2, ki ima parkirišče s 398 mesti, različne storitve in trgovsko središče. Komisija poudarja, da se ta izvršitev v celoti nahaja znotraj pOPS v smislu Direktive 92/43, z imenom „Lecceta litoranea di Torino di Sangro e foce fiume Sangro", ki naj bi bilo eno od najbolje ohranjenih naravnih območij na obali Abrucev.

10 Komisija navaja, da je regija izdala končno soglasje za gradnjo 9. junija 1999. V skladu z navedbami italijanskih organov je regija z regionalnim dekretom št. 14/2000 z dne 27. januarja 2000 potrdila, da za projekt ni treba izvesti postopka presoje njegovih vplivov na okolje, ker ni prekoračil pragov, določenih z italijansko ureditvijo, ob prekoračitvi katerih se tak postopek uporabi avtomatično. Regija naj bi tako presodila po tem, ko je regionalni odbor za usklajevanje presoje vplivov na okolje (v nadaljevanju: regionalni odbor za usklajevanje) po pregledu značilnosti projekta 21. januarja 2000 izdal ugodno mnenje št. 2/92, v katerem je navedel, da taka presoja ni potrebna.

11 Ker Italijanska republika s svojimi obrazložitvami Komisije ni prepričala, jo je ta 29. oktobra 2001 pisno opomnila, naj predloži svoja stališča o odločbi, da se projekt ne presodi.

12 Ker Komisija ni prejela odgovora italijanskih organov, je 27. junija 2002 nanje naslovila obrazloženo mnenje in jih pozvala, naj se z njim uskladijo v roku dveh mesecev.

13 Ker Komisija ni prejela odgovora teh organov, je odločila, da bo na Sodišče vložila to tožbo.

Tožba

Trditve strank

14 Komisija meni, da pristojni organi niso pravilno, v skladu z nacionalno ureditvijo, ki je prenesla Direktivo 85/337, preverili, ali se je za gradnjo marine Fossacesije zahtevala presoja njenih vplivov na okolje. Zaradi neobrazložitve ali nezadostne obrazložitve njihove odklonilne presoje glede tega in zaradi tega, ker je bilo gradbeno dovoljenje izdano naknadno, je Komisija menila, da člen 4(2) Direktive 85/337 ni bil pravilno uporabljen.

15 Italijanska vlada potrjuje nezadostno obrazložitev ugodnega mnenja, ki ga je izdal regionalni odbor za usklajevanje 21. januarja 2000, kot tudi regionalnega dekreta z dne 27. januarja 2000, ki je ukinil obvezen postopek presoje vplivov projekta na okolje. Prav tako potrjuje, da so bili ti akti sprejeti po izdaji gradbenega dovoljenja.

16 Vendar se sklicuje na kasnejše podrobno ugodno mnenje regionalnega odbora za usklajevanje, skladno s predlogi, katerih namen je bil zlasti izravnati določene učinke že izvršenih del. Navaja tudi, da je regijo obvestila, da bi bilo treba preveriti možnost vrnitve v prvotno stanje, če bi bil izid postopka presoje vplivov projekta na okolje negativen. Italijanska vlada dodaja, da bo ne glede na izid postopka presoje treba sprejeti ukrepe v zvezi s prizadetim pOPS, da bi se to, kar je izgubljeno na območju marine, obvarovalo ali našlo drugod.

17 Italijanska vlada kljub temu trdi, da presoja vplivov projekta marine na okolje ni potrebna, če ne gre za presojo njegovih vplivov na pOPS „Lecceta litoranea di Torino di Sangro e foce fiume Sangro". Ta presoja naj bi bila izvršena naknadno v okviru drugega mnenja regionalnega odbora za usklajevanje.

Presoja Sodišča

18 Cilj direktive 85/337, kot ga navaja njena peta uvodna izjava, je uvedba splošnih načel za presojo vplivov javnih in zasebnih projektov na okolje, z namenom dopolnjevanja in usklajevanja postopkov soglasij za izvedbo projektov, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje.

19 Člen 4(2) Direktive 85/337 državam članicam za nekatere vrste projektov dopušča prosto presojo, da določijo, ali značilnosti projekta zahtevajo, naj se presodijo

njegovi vplivi na okolje. Vendar je ta prosta presoja omejena z obveznostjo teh držav, ki jo določa člen 2(1) Direktive, da se tako presodijo projekti, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje (glej v tem smislu sodbo z dne 24. oktobra 1996 v zadevi Kraaijeveld in drugi, C-72/95, Recueil, str. I-5403, točka 50).

20 Kadar država članica, ki uporabi možnost iz člena 4(2), drugi pododstavek, Direktive 85/337, določi splošna pravila za oceno, ali je treba za projekte, ki zadevajo člen 4(2), predhodno presoditi njihove vplive na okolje, preden se zanje izda soglasje, kršitev teh pravil nujno povzroči nespoštovanje določb povezanih členov 2(1) in 4(2) Direktive 85/337.

21 V tem primeru je očitno, da je regija dala soglasje za gradnjo marine v Fossacesiji, preden je začela *ad hoc* predhoden pregled, ki ga zahteva italijanska ureditev in katerega namen je preizkusiti, ali je potrebna presoja vplivov tega projekta na okolje. Ne da bi se bilo treba izjaviti o zahtevah obrazložitve odločbe, ki je o taki potrebi odločila pozitivno ali negativno, je treba ugotoviti, da regija ni spoštovala določb člena 4(2) Direktive 85/337 v povezavi z določbami člena 2(1).

22 Če je res, da je kršitev prava Skupnosti v tem primeru hkrati kršitev nacionalnega prava, ki ga je država članica, na območju katere je prišlo do kršitve, sprejela ob uporabi prava Skupnosti, in bi sredstva nacionalnega prava zelo verjetno omogočila njeno ugotovitev, pa je ta kršitev lokalne skupnosti države članice kljub temu neizpolnitev države članice na podlagi člena 226 ES.

23 Iz vsega navedenega izhaja, da Italijanska republika ni izpolnila obveznosti iz člena 4 (2) Direktive 85/337, ker regija ni pravilno preverila, ali ima projekt gradnje marine v Fossacesiji, vrsta projekta s seznama Priloge II te direktive, značilnosti, ki zahtevajo začetek postopka presoje njegovih vplivov na okolje.

Stroški

24 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Italijanski Republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi navedbami ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

1. **Italijanska republika ni izpolnila obveznosti iz člena 4(2) Direktive Sveta 85/337 z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje, ker regija Abruci ni pravilno preverila, ali ima projekt gradnje marine v Fossacesiji (Chieti), vrsta projekta s seznama Priloge II te direktive, značilnosti, ki zahtevajo začetek postopka presoje njegovih vplivov na okolje.**

2. **Italijanski republiki se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi